GÜNLÜK PLAN
Rize'den Yedi Bölgenin Sofrasına

Okul Adı:
Öğretmen Adı:
Yaş Grubu: 60–72 Ay (5 Yaş)
Tarih: 16 / 12 / 2026

ALAN BECERİLERİ, ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

Türkçe Alanı

TAKB. Konuşma

TAKB.3. Konuşma sürecinde Türkçeyi doğru kullanabilme

TAKB.3.ç. Söylemek istediklerini açık biçimde ifade eder.

TAOB. Okuma

TAOB.2. Resimli öykü kitabı, dijital içerikler, afiş, broşür gibi görsel okuma materyallerinden anlamlar oluşturabilme

TAOB.2.ç. Görsel okuma materyallerini özelliklerine göre karşılaştırır.

TAEOB. Erken Okuryazarlık

TAEOB.1. Yazı farkındalığına ilişkin becerileri gösterebilme

TAEOB.1.ç. İletişimde yazıya neden ihtiyaç duyulduğunu açıklar.

Sosyal Alan

SBAB1. Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme

SAB.2. Yakın çevresindeki olay / dönem / kavramları kronolojik olarak sıralayabilme

SAB.2.b. Bir olay kurgusunu oluş sırasına göre sıralar.

SBAB16. Eleştirel Sosyolojik Düşünme

SAB.14. Toplumsal yaşama yönelik nesne, olgu ve olayları çözümleyebilme

SAB.14.a. Türk kültürüne ait özellikleri belirler.

Fen Alanı

FBAB1. Bilimsel Gözlem

FAB.1. Günlük yaşamında fenle ilgili olaylara / olgulara ve durumlara yönelik bilimsel gözlem yapabilme

FAB.1.e. Gözlemlediği nesne / olay / olguların özelliklerini karşılaştırarak açıklar.

Sanat Alanı

SNAB4. Sanatsal Uygulama Yapma

SNAB.4. Sanat etkinliği uygulayabilme

SNAB.4.d. Sanat etkinliklerinde özgün ürünler oluşturur.

EĞİLİMLER

E1. Benlik Eğilimleri

E1.1. Merak

E3. Entelektüel Eğilimler

E3.3. Yaratıcılık

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB2.2. İş Birliği

Değerler

D19. Vatanseverlik

D19.3. Ülke varlıklarına sahip çıkmak

Okuryazarlık Becerileri

OB4. Görsel Okuryazarlık

OB5. Kültür Okuryazarlığı

Kavramlar:

Miktar: Az–çok, boş–dolu.

Zaman: Önce–şimdi–sonra.

Sözcükler: Çay bahçesi, çay yaprağı, demlemek, ince belli bardak, yöre, baharat, isot, tulum, horon.

Materyaller: Yedi tabak, yedi bölge adı kartı, Rize çayı, Gemlik zeytini, Aydın inciri, Finike portakalı, Kayseri mantısı, Malatya kayısısı, Urfa isotu, iki küçük şeffaf kapaklı kap, büyüteçler, Türkiye bölgeler haritası, çay bahçesi ve taze ürün fotoğrafları, Hemşin çorabı veya görseli, sepet, yoklama mandalları, boş etiketler, "Memleketim Rize" öykü kitabı, öykü ve Çekirdek görsel kartları, 5 Yaş Çekirdek 3, oyuncak demlik ve saat, kırılmaz bardak, çay bardağı ve tabak kalıbı, ince renkli kâğıtlar, çocuk makası, yapıştırıcı ve boyalar.

Eğitim / Öğrenme Ortamları: Öğretmen sınıfın ortasında tek bir sofraya yedi ayrı tabak dizer. Her tabağa bir bölgenin ürününü koyar ve önüne o bölgenin ad kartını yerleştirir. Kuru çay ve isot kendi tabaklarında, küçük şeffaf kapaklı kaplarda durur. Kıyafetler ve fotoğraflar yiyecek tabaklarının arkasında sergilenir. Çocukların masaya her iki yandan yaklaşabilmesi için çevresi açık bırakılır. Alerji durumunda ilgili ürünün fotoğrafı kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME UYGULAMALARI

GÜNE BAŞLAMA ZAMANI

Çocuklar kapıda karşılanır. Mandallarını yoklama panosunda "Okuldayım" bölümüne takar, çemberde birbirlerine günaydın derler. Takvime ve hava durumuna bakıldıktan sonra öğretmen sepetinden taze bir çay yaprağının fotoğrafını, bir paket çay ve oyuncak demlik çıkarır. "Sizce bu yaprakla demliğin ne ilgisi var?" diye sorar. Çocukların tahminlerini dinler. Yaprak fotoğrafını ve çay paketini inceleme sofrasına, sepeti de sofranın yanına koyar. Güne sağlıklı başlamak için Horona Uşaklar! Hep birlikte oynanır.

ÖĞRENME MERKEZLERİNDE OYUN

Çocuklar oynamak istedikleri merkezi seçer. Dramatik oyun merkezinde arkadaşlarına yer açıp oyuncak demlikle sofra kurabilir, kitap merkezinde çay bahçesi fotoğraflarına bakabilir, sanat merkezinde yeşil kâğıttan yaprak yırtıp bir sepet doldurabilirler.

BESLENME, TOPLANMA, TEMİZLİK

Toplanma zamanı geldiğinde "Topla Topla Yerine Koy" şarkısı birlikte söylenir. Çocuklar şarkıyı söylerken kullandıkları oyuncakları yerlerine kaldırırlar.

TOPLA TOPLA YERİNE KOY

Topla topla yerine koy
Oyuncaklar mutlu olsun
Arkadaşın da oynasın
Sınıfımız güzel olsun.

"Bir sağa baktım, bir sola baktım / Lokomotif yaptım, çuf çuf çuf." tekerlemesiyle lavaboya geçilir. Eller yıkanır ve beslenmeye oturulur. Beslenme sonunda masalar toplanır, eller yeniden yıkanır. Yöresel ürünler inceleme için hazırlanan sofrada kalır.

Belirli Gün ve Haftalar • Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası

Öğretmen bir paket çayı çocuklara gösterir. "Bunun bizim ülkemizde nerede yetiştiğini nasıl öğrenebiliriz?" diye sorar. Paketin üzerinde Rize adı varsa birlikte bulurlar. Sonra Rize'yi haritada aramak üzere sofranın yanına geçerler.

ETKİNLİKLER

Türkçe Alanı (Büyük Grup Etkinliği) Memleketim Rize

Öğretmen haritada önce okulun bulunduğu ili, ardından Rize'yi gösterir. Çocuklar kitabın resimlerini görebilecekleri biçimde oturur. Öğretmen Memleketim Rize adlı kitabın kapağını gösterir, adını okur. "Sizce bu çocuk bize yaşadığı yerle ilgili neler anlatacak?" diye sorar. Birkaç tahmini dinleyip öyküyü okur.

Asiye'nin dayısının tulum çaldığı sayfada durur. Çocuklar resimde çalgıyı gösterir. Öğretmen tulum ve horon kartlarını yan yana koyar. Öğretmen "Dayısı tulum çalarken Asiye horon oynuyor. Resimde onun dans ettiğini nasıl anladın?" diye sorar. Asiye'nin ninesinin çorap ördüğü sayfayı birlikte incelerler. Okuma bitince çocuklar en çok ilgilerini çeken resmi bir arkadaşına gösterir ve o sahneyi kendi sözleriyle anlatır (TAKB.3.ç).

Fen, Türkçe ve Sosyal Alanlar (Büyük ve Küçük Grup Etkinliği) • Bir sofrada yedi bölge

Öğretmen "Asiye bize Rize çayı ikram etti. Peki çay bardağa gelmeden önce nasıl görünüyor?" diyerek çay bahçesinin fotoğrafını gösterir. Taze çay yaprağının fotoğrafını çay paketinin yanına koyar. Çocuklar paketin içinden ne çıkacağını tahmin eder. Öğretmen şeffaf kaba biraz kuru çay döker. Çocuklar büyüteçle kuru çayı inceler, fotoğraftaki yaprakla karşılaştırıp gördükleri renk ve biçim farklarını anlatır (E1.1, FAB.1.e).

Öğretmen çocukları sofranın çevresine davet eder. "Soframızda yedi tabak var. Her tabak başka bir yerden bir haber getirmiş. İlk hangisine bakalım?" diye sorar. Seçilen tabağın önündeki bölge adını okur ve haritada gösterir. Çocuklar ikili çalışır. Biri ürünü büyüteçle incelerken diğeri fark ettiği bir ayrıntıyı anlatır, sonraki tabakta görev değiştirirler. Kalabalık sınıfta çocuklar aynı sofrayı küçük gruplar hâlinde sırayla ziyaret eder. Böylece her çocuk bütün tabakları yakından görebilir (SDB2.2).

Karadeniz Bölgesi – Rize çayı. Taze yaprak fotoğrafıyla kuru çaya yeniden bakılır. "Kuru çayı bu kez büyüteçle inceleyince ne fark ettin?"

Marmara Bölgesi – Gemlik zeytini (Bursa). Öğretmen "Zeytinin kabuğunda neler görüyorsun?" diye sorar. Ardından bütün bir zeytinle önceden ikiye ayırdığı bir zeytini yan yana koyar. Çocuklar zeytinin içini inceler, çekirdeğini gösterir ve gördüklerini kendi sözleriyle anlatır. Yemeye hazır zeytin ile kurulmamış zeytin incelenir. Zeytini tatlandırmak için sonbaharda nasıl kış hazırlıkları yapıldığı konuşulur.

Ege Bölgesi – Aydın inciri. Bütün kuru incirle öğretmenin önceden ikiye böldüğü incir yan yana incelenir. "Dışından bakarken göremediğin ne varmış içinde?"

Akdeniz Bölgesi – Finike portakalı (Antalya). Çocuklar bütün portakalın kabuğunu parmak uçlarıyla yoklar. "Gözlerini kapatsan portakalı kabuğundan nasıl tanırdın?"

İç Anadolu Bölgesi – Kayseri mantısı. Çocuklar kuru mantının birleşen köşelerine bakar. Küçük bir kâğıdın köşelerini parmaklarıyla bir araya getirip aşçının hareketini dener.

Doğu Anadolu Bölgesi – Malatya kayısısı. Kuru kayısıyla dalındaki taze kayısının fotoğrafı karşılaştırılır. "Hangisinin üzerinde daha çok kırışıklık görüyorsun?"

Güneydoğu Anadolu Bölgesi – Urfa isotu (Şanlıurfa). Çocuklar kırmızı biber fotoğrafını ve şeffaf kaptaki isotu inceler. "Biberi bütün hâlde görüyoruz. Peki kavanozun içinde nasıl görünüyor?"

Öğretmen "Asiye'nin ninesi ne örüyordu?" diye sorar ve 5 Yaş Çekirdek 3'teki Hemşin Çorapları (s. 35) sayfasını açar. Çocuklar çorapların desenlerine bakıp her çorabın eşini çizgiyle birleştirir. Çerçevedeki çoraba kendi desenlerini çizerler. Varsa sınıfa getirilen yöresel çorapla kitaptaki bir çorabı yan yana incelerler. Gezi bitince herkes bir ürün ya da giysi seçip arkadaşına tanıtır (SAB.14.a, OB5, D19.3, TAKB.3.ç, SDB2.2).

Türkçe Alanı ve Erken Okuryazarlık (Küçük Grup Etkinliği) • Kavanozları nasıl ayıralım?

Öğretmen çayla isotun kaplarını yan yana koyar. "Bu iki kavanozu dolaba kaldırsak yarın hangisinde çay olduğunu nasıl hatırlarız?" diye sorar. Çocukların önerileri dinlenir. Bir çocuk ürünün resmini çizerken öğretmen çocuğun söylediği adı resmin yanına yazar. Etiketleri kaplara koyan çocuklar, sınıfa yarın gelecek birinin bu yazılardan nasıl yararlanacağını anlatır (TAEOB.1.ç).

Türkçe ve Sosyal Alanlar (Büyük Grup ve Bireysel Etkinlik) • Çayın Yolculuğu

5 Yaş Çekirdek 3 • Çayın Yolculuğu (s. 9) açılır. Öğretmen "Asiye'nin ikram ettiği çayı hatırlıyor musunuz? Bu resimlerde o çayın sofraya gelmeden önceki hâllerini bulalım." der. Çocuklar görselleri sırayla gösterip anlatır. Dört çocuk yaprağın büyümesini, toplanmasını, fabrikada işlenip paketlenmesini ve evde demlenmesini canlandırır. Arkadaşları "Önce kim gelsin, sonra kim?" diyerek onları oluş sırasına dizer (SAB.2.b).

Her çocuk sayfanın altındaki bardak çiftlerinden birini seçer. Örnek bardakta çayın bittiği yeri parmağıyla gösterir ve hemen yanındaki boş bardağı aynı hizaya kadar boyar. Öğretmen "Şimdi yan yana bak. İkisindeki çay aynı yerde mi bitiyor?" diye sorar. Çocuklar diğer bardak çiftlerini de karşılaştırarak tamamlar (TAOB.2.ç, OB4).

Sanat Alanı (Bireysel Etkinlik) • İnce belli çay bardağım

Çocuklar ince belli bir çay bardağının şeklini önce havada çizer. Kendi bardaklarını kâğıda çizebilir ya da kalıptaki bardakla tabağı kesebilirler. Öğretmen "Senin bardağındaki çay nereye kadar gelsin?" diye sorar. Her çocuk seçtiği hizayı kalemle belli eder. Turuncu, kiremit ya da kahverengi kâğıtlardan parçalar yırtıp çizgisinin altına yapıştırır. (A4 kağıdı bir gün önce uygun renklerle boyanabilir, etkinlik yapılacağında her çocuk kendi kağıdını yırtma yapıştırma için kullanabilir.)Tabağını dilediği desenle süsler, bardağını üzerine yerleştirir (SNAB.4.d, E3.3).

Çay bardağı ve tabağı • Yırtma-yapıştırma çalışması

GÜNÜ DEĞERLENDİRME

Öğretmen yaprak fotoğrafını, çay paketini ve oyuncak demliği yeniden sepete koyup çembere getirir. Çocuklar yaprak fotoğrafını, çay paketini ve oyuncak demliği sepetten sırayla alıp çayın yolculuğunu gösterecek biçimde yan yana dizer. Öğretmen çemberde çocukların anlattıklarından yola çıkarak sorular seçer.

• Asiye'nin yaşadığı yerde neler yapılıyor? Çay yaprağı toplandıktan sonra nereye gidiyor?

• En çok hangi tabağın başında biraz daha kalmak istedin? Arkadaşın seni misafir ettiğinde ne hissettin?

• Sizin evde bugün gördüklerimizden hangisi kullanılıyor? Başka bir yerden gelen misafire kendi yörenden ne ikram etmek isterdin?

• Bardağında çayın bittiği yeri nasıl gösterdin? İsotla çayı ayırmak için nasıl bir etiket yaptın?

Çocuklar yöresel ürünleri renk ve biçimlerine göre karşılaştırdı, çayın dalından bardağa gelişini resimlerden yararlanarak anlattı. Ürünleri yakından inceleyebilmeleri için çocukları sofraya küçük gruplarla davet ettim ve bardakları boyarken örneğe yeniden bakmaları için zaman verdim. Yedi tabağın aynı sofrada bulunması karşılaştırmayı kolaylaştırdı, kitap çalışmasının ardından yapılan çay bardağı etkinliği de az-çok kavramını pekiştirdi.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme: Çocuk iki yöresel ürün seçip adlarını söylemeden birer ipucu verebilir. Arkadaşı ikisini karıştırırsa yeni bir ayrıntı ekleyebilir. Çizdiği üç bardağı farklı miktarlarda boyayıp azdan çoğa sıralayabilir.

Destekleme: Öğretmen aynı sofradaki iki tabağı yaklaştırabilir. Çocuk incelediği ürünü göstererek seçimini anlatabilir. Kitapta bir bardak çifti açık bırakılabilir. Sanat çalışmasında çocuk büyük bir kalıp ve önceden yırtılmış kâğıtlar kullanabilir.

AİLE VE TOPLUM KATILIMI

Aile Katılımı: Aileler evde kendi yörelerinden bir ürün seçip hangi yemekte kullandıklarını çocuklarıyla konuşabilir. Çocuk ürünün resmini çizebilir, adını bir büyüğüne yazdırabilir.

Toplum Katılımı: Çay hasadına katılmış bir aile büyüğü sınıfa davet edilebilir. Çocuklar getirdiği bir fotoğrafta merak ettikleri ayrıntıları kendisine sorabilir.

Dilimizin Zenginlikleri • Öğretmen hazırlığı. 14–18 Aralık haftasında öğretmen, okul öncesi eylem planının 5.1. maddesi kapsamında bir çocuk kitabı yazarı, çizeri veya masal anlatıcısıyla iletişim kurar. 21–25 Aralık haftasındaki buluşma için gün ve biçim belirlenir. Çocukların üründen sofraya uzanan bir yolculuğun nasıl öyküye dönüşebileceğine ilişkin soruları buluşmaya hazırlık için not edilebilir.

AİLE BİLGİ NOTU

Değerli Ailemiz,

Evde çocuğunuzla mutfağınızdan iki ürün seçip ayrı tabaklara koyabilirsiniz. "Gözlerimi kapatsam zeytini bana nasıl anlatırdın?" gibi bir soruyla başlayın. Sonra rolleri değiştirin. Bu kez siz birkaç ipucu verin, çocuğunuz hangi ürünü anlattığınızı bulsun. Ailenizin yöresinde bu ürünlerden biriyle yapılan bir yemek varsa adını ve tarifini kimden öğrendiğinizi paylaşabilirsiniz.

Sofrayı hazırlarken iki kırılmaz bardağa birlikte su doldurun. Birinde az, diğerinde daha çok su olsun. Çocuğunuzdan suyun bittiği yeri parmağıyla göstermesini isteyin. Dilerse iki bardağı kâğıda çizip su seviyelerini boyayabilir.

ALTERNATİF LİNKLER VE ÖNERİLER

Yöresel sofra: Etkinlikten birkaç gün önce gönüllü ailelerle yedi bölge paylaşılır. Gelen her ürün ortak sofrada kendi bölgesinin tabağına yerleştirilir. Yöresel kıyafet, işlemeli çorap veya fotoğraf ilgili tabağın arkasına konur. Eksik ürünler öğretmen tarafından tamamlanabilir.

Yemek görselleri: Ailelerden bir yöresel yemek örneği geldiğinde ilgili bölgenin tabağı yanında tanıtılabilir. Aşağıdaki görsellerden de yararlanılabilir.

Bursa kebabı • Aydın keşkeği • Antakya künefesi • Konya etli ekmeği

Trabzon kuymağı • Erzurum cağ kebabı • Gaziantep lahmacunu

Çocuklar İçin Halk Oyunları | Halay, Horon, Zeybek, Oyun Havası ve Folklorik Danslar | Zumba Kids

*****Etkinlikten önce velilere gönderilebilecek mesaj**

Değerli Ailemiz,

15 Aralık Salı günü sınıfımızda Türkiye'nin yedi bölgesinden küçük bir sofra kuracağız. Katılmak isterseniz hangi bölgeyi tanıtmak istediğinizi bana yazabilirsiniz. Birlikte seçtiğimiz yöreye özgü bir baharatı, zeytin gibi bir ürünü ya da bir yemekten küçük bir örneği kapalı bir kapta gönderebilirsiniz. Kabın üzerine adını, yöresini ve içindekileri yazmanızı rica ederim. Sınıfta bu örnekleri inceleyeceğiz. Evinizde varsa bir yöresel kıyafet, işlemeli bir çorap ya da bunların fotoğrafı da soframıza eşlik edebilir. Evde bulunan bir örnek yeterli. Desteğiniz için teşekkür ederim.

Bu içerikte yer alan yazı, fotoğraf ve sair içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlanması ve dağıtılması yasaktır. İçeriğin tüm hakları saklıdır.